

3.11.2020

לכבוד
מר יעקב זיגדון,
מחבר, הספר: תותחנים בשלג - סיפור מלחמה.

תובנות מ"תותחנים בשלג - סיפור מלחמה.3.

מחמאות והערכה:

1. הספר בכריכה קשה, מודפס על דפי כרומו, מרווח, ונעים לקרוא בו. סיימתי במשך לילה אחד את כל 170 העמודים הרלוונטים שתכננתי לקרוא, שמעניינים אותי, כולל רישום הערות אישיות.
2. הספר, מנסה לכלול את כל גזרות מלחמת שלי"ג, אינו מחסיר דבר, גם דעות שונות על ניהול הקרבות, וביקורות לפעמים על מהלכים שגויים לכאורה, לדעת מפקדים כאלה ואחרים.
3. בספר, משולבים תיאורים אישיים, שאמנם לא שייכים למלחמה עצמה, אך עוזרים לקורא לזרום עם שטף האירועים, ולהמשיך לקרוא את העובדות והמהלכים הקשים שיש בכל מלחמה.
4. טוב, שהספר נכתב! הוצאתו לאור מהווה, בסיס נתונים, שנותן לקורא להבין, מה קרה והיכן. תמיד יש לזכור, שבמלחמה, כל אחד ואחד, רואה ומבין את המהלכים באופן שונה.

הערות בונות, רק לגבי החומר שקראתי, מ עמוד 66 עד עמוד 236 = 170 עמודים.

- ❖ כשכותבים ספר על קרבות אמיתיים, באיחור של 30 שנה, עם חללים ופצועים, אין אפשרות לדייק. גם משום שלא נעשה תחקיר בזמן אמת, בתוך שבוע או חודש מתום הקרבות. וגם משום שזיכרון האדם מתעתע, וזוכרים רק את מה שרוצים. ובנוסף, על הכותבים להיזהר ולא לפגוע לא בזיכרון המתים, וגם לא לפגוע באנשים שחיים בינינו היום.
- ❖ עמוד 70. קו "40 הק"מ".
בבוקר כשנכנסנו על הטנקים ללבנון, ברדיו הייתה הודעה של אריק שרון, שצה"ל לא עבר את קו 40 הק"מ. בזמנו, בדקתי במפה, ועברנו! בדקתי שוב עכשיו, קו אווירי ממטולה, שער פטמה עד סולטן-יעקב, כ 50 ק"מ. שקר גס או הטעיה, או ערפל הקרב, תבחרו בעצמכם.
- ❖ עמוד 73. ירי מטח ללא תצפית עין.
לא קיים בתורת חת"ם. גם לעשות חטא, וגם לתת ציון טוב לאחר מעשה - טעות. אבירן, עם 2 גדודי ה 175, ירה ללא בקרה.
- ❖ עמוד 75. המשימה לחילוץ הגדוד הנצור הוטלה על אוגדה 880.
השעה 04:35 בבוקר יום השישי. לא נכון, המשימה הוטלה עוד בחצות שבין חמישי לשישי.
- ❖ עמוד 75,76. בשעה 09.08 מפקד הגדוד עירא עפרון, מדווח שהוא יצא החוצה. החילוץ מתבצע בחסות אש ארטילרית, שמייצרת ארגז אש מסביב לגדוד. לא מדויק היסטורית. בעדינות נאמר: לא אני, הטנק השלם הראשון שראה גדוד 362 כשחזר לקו כוחותינו, ולא סמח"ט 645, חנני, שהיה עם יתר הגדודים על תלעת-אבו-עמר, לא שמענו ולא ראינו "מסח אש מתגלגל".

- ❖ עמוד 124. משחזר מיכלין. "המטרה שלנו הייתה כוח תול"רים סורי, שניסה לגלוש לכוון גדוד הטנקים שלנו על מנת להשמידו. ירינו במהלך החילוץ מאות פצצות". מהיכן המידע המודיעיני? מי טיווח את גדוד 419 מיכלין?
- ❖ עמוד 124. "אז כבר הבנתי שזה משהו גדול יותר ושנחנו עושים היסטוריה", אומר הדר. טייטל, קצין ניהול האש, גדוד 404: "צחי מספר לי שהיה משהו גרנדיוזי, מטרת קתמ"ר... אני מתעורר ואוכל את עצמי".
- ❖ עמוד 144. ירי על כוחותינו.
- ❖ בליל יום חמישי ב 23:00 בערך, כוח מעוצבת השחר, יורה על 2 טנקים מהגדוד של עירא, 4 לוחמים נהרגו.
- ❖ עמוד 145. הוד, מפקד הסיוע של בה"ד 1, "הטופוגרפיה הזמינה את הפתרון הזה." קישקוש.
- ❖ עמוד 146-147. אריה מזרחי וזיגדון תכננו את ארגז האש, שבסוף יחלץ את גדוד הטנקים. איזו מפקדה ממונה אישרה את התוכנית ה"גרנדיוזית" הזו? למי הוצגה? מתי?
- ❖ עמוד 148. מדברי בכר: "יש לך תחושה של אינסוף כוח, ואתה יכול לעשות מה שאתה רוצה בלי לתת דין וחשבון לאף אחד- העיקר להוציא את הגדוד בשלום.
- ❖ עמוד 157-158. מפקד אוגדה 880 תמיר, ומפקד האגד שלו גונן. גונן - הקול השפוי בחיל התותחנים.
- ❖ גונן: נוצר כאן מצב אבסורד, האש לא מופעלת על ידי אלא על ידי קתמ"ר... מה יודע קתמ"ר על התוכנית של המסתייע? מנין הוא יודע על מיקום הכוחות שבשטח? ...אנחנו בקשר עין פיזי עם אזור הלחימה עצמו. אני מצטער שאני מקלקל את החגיגה, אבל ככה לא מפעילים סיוע ארטילרי.
- ❖ עמוד 171. בכר יזם, דחף והפעיל אש ארטילרית בניגוד לכל מה שכתוב בספרים. ... רק דבר אחד עמד לנגד עיניו: לחלץ את הגדוד בשלום.
- ❖ עמוד 172. גדוד טנקים בפיקוד עירא עפרון, שב למחרת ... לאחר קרב היחלצות עצמי בסיוע אש ארטילרית מסיבית, עם עשרה טנקים כשירים. לא מדויק ולא נכון היסטורית.
- ❖ עמוד 200. אש על כוחותינו, במצרר!
- ❖ מ"פ פל ז, מגדוד 362, שנלחם כטנק בודד, מבקש ירי דחוף לחילוץ. הקמ"ן, בן פורת, פוקד על יחידות האש, ירי של מצרר לבן, נגד אדם. אין טיווח, אין מידע על כוחות אחרים, וגם הדיוק בנקודת הציון למטרה בספק. בהנחה שהכל נעשה בשעות הלילה, פעולה לא אחראית.
- ❖ עמוד 232. התאור כאן חסר. אמציה אטלס, מחט 645, מאוגדה 880, נשלח עוד ב 24:00, להתקדם צפונה, ולחבור עם הגדוד שנתקל באש באזור משולש טובלנו. ניהול הקרב המדויק של סמחט 645, חנני, שניטרל את הכוחות הסורים, בתלעת אבו עמר, אפשר את חילוץ גדוד 362 הנצור, לאחור.

סכום ומסקנות:

1. חיל התותחנים, חרג מהגדרתו כ"כוח מסייע", ולקח על עצמו להיות כוח מוביל! לקבוע את מהלכי הקרב. בלי הבנת השטח, בלי מודיעין על כוחות אויב או כוחות צהליים בשטח.

2. כחוט השני, לאורך כל תיאור המלחמה של חיל התותחנים, אין אזכור לטווח של קשא"ים, קתק"ים של הכוחות הקדמיים הנמצאים בקשר עין עם הלוחמים, עם האויב ועם השטח.
3. מפקדים בכירים בתותחנים, לא קיבלו מודיעין, לא קראו את השטח, גם לא הבינו את הקרב, בייחוד בגזרת סולטן-יעקב. שיכרון החושים, "דרס" את כל תורת הלחימה המקובלת!
המיתוס שנבנה בעקבותיו, היה חייב להצדיק את כל המהלכים שנעשו.
4. אין בכל תיאור המלחמה, אף מקרה של טעות! או של העמדה לדין על "שגיאות", "טעויות" או "פשלות", מצד אי אלו מהמפקדים. הכל מושלם!
5. רק לצורך ההמחשה, במהלך הסיוע באש ארטילרית, לגדוד הנצור 362, הוטלו פגזי מצרר על הכוחות מגדוד השריון 8132, שבא לחלץ את הגדוד הנצור. חיילים מגדוד 8132 נפצעו, הדבר לא נחקר מעולם.
6. שאלות:

- 1,000 } ★ אילולא חטיבה 645 שהשמידה את המערך הסורי בתלעת אבו עמר, האם גדוד 362 הנצור, והמפוזר לאורך כ 7 ק"מ צפונה, היה נחלץ לאחור? תשובה: לא בטוח.
- ★ הגדוד הנצור 362, עבר את 7 הקילומטרים בדהרה, כ 10-15 דקות נסיעה, והגיע לקו כוחותינו בין 09:30-10:00. האם מסך האש המתגלגל, אחת הפקודות המסובכות בחיל, היתה בזמן הזה? למי מנותני הפקודה היה קשר עין למטרות?
7. עובדה מצערת: יותר חללים נפלו בקרב זה לחטיבה 645, מאשר לגדוד 362, מחטיבה 399.

דוד פלד
david@davidpeled.com